
Yyterinniemen Kokemäen- jokisuiston osa-alueen sudenkorentoselvitys 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
Raportista	3
Selvitysalueen yleiskuvaus	3
Työstä vastaavat henkilöt	3
Tutkimusmenetelmät	5
Epävarmuustekijät	5
Lajikohtaista tarkastelua	8
Tulokset ja päätelmät... ..	9
Kirjallisuus.....	21

Tähän raporttiin suositetaan viittaamaan seuraavasti:

*Ahlman, S. 2023: Yyterinniemen Kokemäenjokisuiston osa-alueen sudenkorentoselvitys 2023.
Ahlman Group Oy.*

Raportin kartat: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2023.

JOHDANTO

Tämä raportti esittelee Porin kaupungin Ahlman Group Oy:ltä tilaaman Yyterinniemen Kokemäenjokisuiston osa-alueen sudenkorentoselvityksen tulokset, joita voidaan hyödyntää alueen maankäytön suunnittelussa.

Porin kaupunki laatii Yyteriniemelle hyvin laaja-alaista osayleiskaavaa. Tämä sudenkorentoselvitys on yksi kaavoituksen taustaselvitys, jonka tarkoituksena oli selvittää alueella olevat ns. direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Kaavan laadinnan lähtökohtana on muun muassa hahmottaa asutuksen mahdolliset laajentamissuunnat, matkailupalveluiden kehittämisen (Yyterin sannat) alueita, satamatoimintojen ja teollisuuden tilatarpeita sekä energiaratkaisujen ja liikenneyhteyksien turvaamista ja kehittämistä.

RAPORTISTA

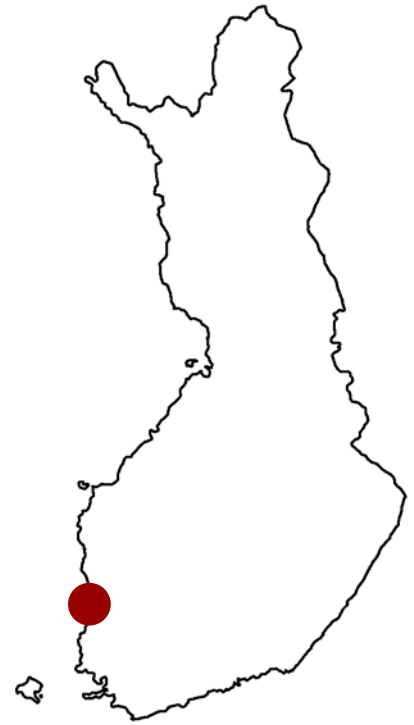
Tässä raportissa esitetään huhti–elokuussa toteutettujen sudenkorentoinventointien tulokset. Raportti käsittää yleis- ja pohjatietojen lisäksi kuvaukset tutkimusmenetelmistä sekä inventointien tulokset.

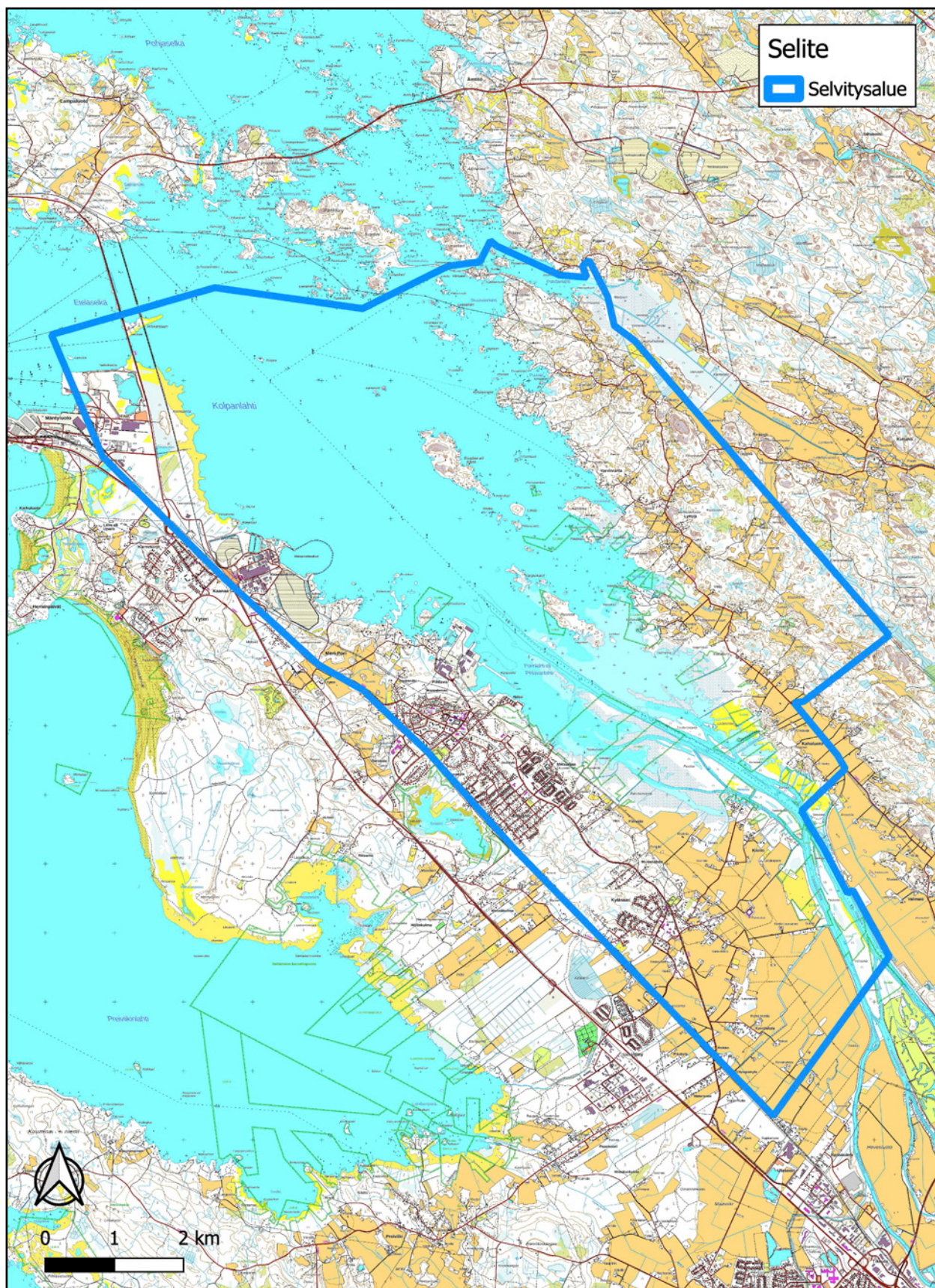
SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Yyterinniemen Kokemäenjokisuiston osa-alue sijaitsee lähimmillään noin viisi kilometriä Porin ydinkeskustan luoteispuolella. Alue levittäytyy kaakkoisosan Ulasoorista luoteisosan Hilskansaareen. Alueella on pituutta noin 15 kilometriä. Kokonaispinta-ala on 7 500 hehtaaria (kuva 1), josta maa-aluetta on noin 4 100 ja rakennettua ympäristöä noin 900 hehtaaria. Tutkimusalueella on hyvin monenlaisia elinympäristöjä tavanomaisista talousmetsistä erilaisiin maankohomamisrannikon sukkessiosarjoihin. Merkittävimmän kokonaisuuden muodostaa Kokemäenjoen suistoalue, joka on Natura 2000 -alue. Alueella on hyvin runsaasti kulttuurivaikutusta asuin- ja teollisuusalueisiin sekä maanviljelyyn liittyen.

TYÖSTÄ VASTAAVAT HENKILÖT

Yyterinniemen Kokemäenjokisuiston osa-alueen sudenkorentoselvityksen maastotöistä vastasivat luontokartoittajakoulutuksen käyneet Katriina Lehto-Halme, Hannu Lehtonen ja Jaakko Alakopsa. Kaikilla on riittävästi kokemusta sudenkorennoista ja koulutus sudenkorentoselvitysten tekoon. Lehto-Halme on lisäksi syventynyt sudenkorentoihin. Raportin laati luontokartoittaja (EAT) Santtu Ahlman.

Kuva 1. Tutkimusalue (sininen viiva).

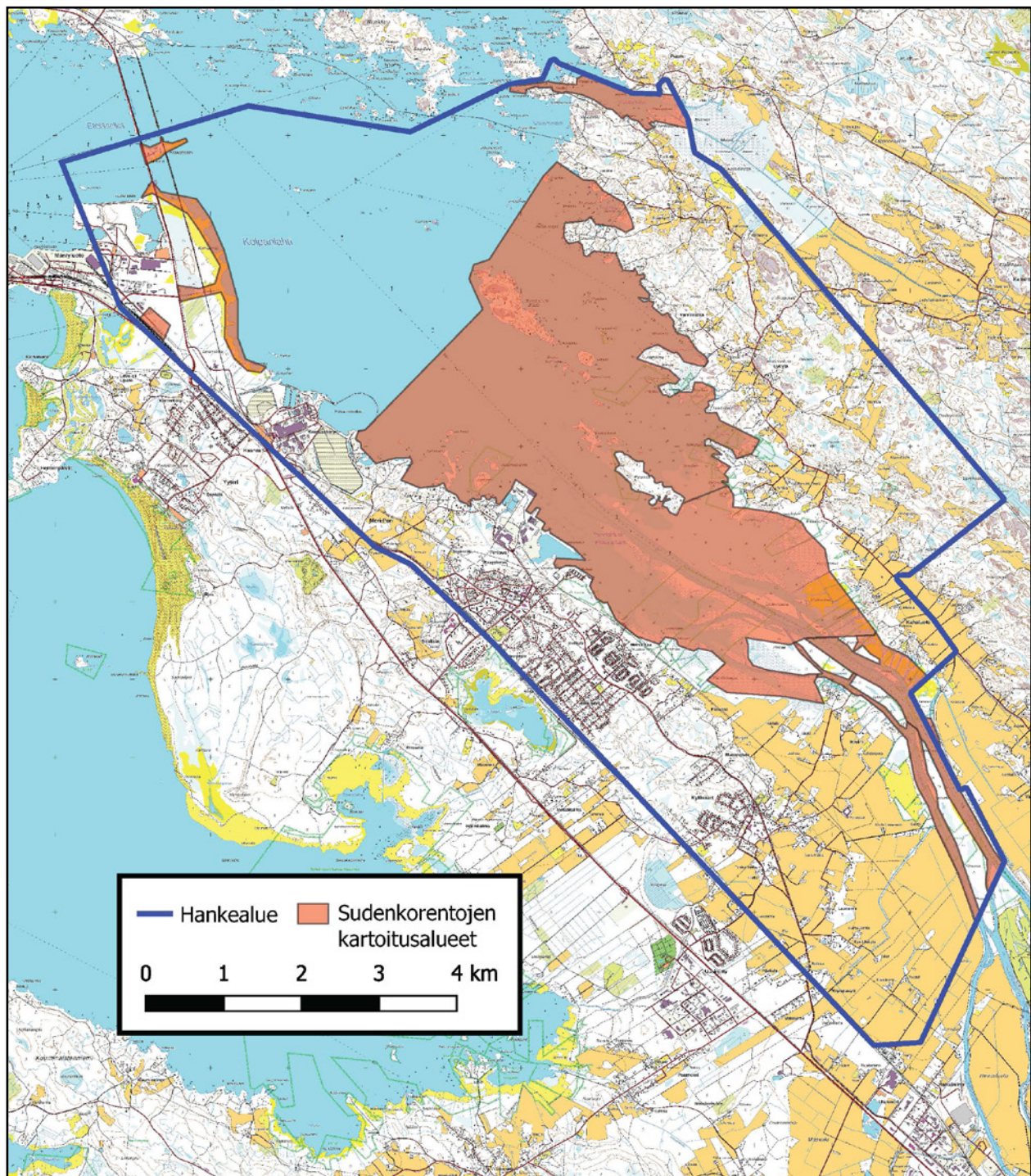
TUTKIMUSMENETELMÄT

Sudenkorentoselvityksen tärkeimpänä tavoitteena oli EU:n luontodirektiivin liitteen II ja IV(a) lajien esiintymisen tutkiminen. Näitä olivat erityisesti idänkirsikorento, täplälampikorento, sirolampikorento ja lummelampikorento. Preiviikinlahden tutkimusalueelta tutkittiin näille lajeille soveliaita elinympäristöjä laajasti (kuva 2). Lajeille mahdollisesti soveltuja paikkoja ovat erityisesti rehevät kosteikot ja niiden laitavyöhykkeet. Inventoinnit tehtiin kiertämällä soveliaita alueita soutaen veneellä ja osittain jalkaisin jatkuvasti havainnoiden. Kaikista löydöistä tallennettiin tarkat havaintopaikat, yksilömäärät, sukupuolet ja koordinaattipisteet.

Kartoituspäivät keskitettiin kohdelajien lentokaudelle 22.5.–30.7. väliselle ajalle. Eri lajin lentokauden ovat karkeasti seuraavia: idänkirsikorento maaliskuu–kesäkuu ja heinä–syyskuu, täplälampikorento kesäkuun puoliväli–heinäkuun puoliväli, sirolampikorento kesä–elokuu ja lummelampikorento kesäkuun puoliväli–heinäkuun puoliväli. Maastotöitä tehtiin 24 päivänä yhteensä 208 tuntia. 9.7. ja 10.7. kartoittajia oli yhtä aikaa kaksi maastossa. Kartoitusajankohdat valittiin sopivien sääolosuhteiden mukaan pääosin kello 9.00–18.00 väliselle ajalle, jolloin sudenkorennot ovat aktiivisesti lennossa. Soveliaat alueet pyrittiin tarkastamaan ainakin kahdesti eri lajien lentokaudella. Lisäksi idänkirsikorentoa inventoitiin viitasammakkoselvityksen yhteydessä keväällä 27.4.–19.5. välisenä aikana yhteensä 80 tuntia (Ahlman 2023a). Kohdelajeja tarkkailtiin myös lietetatar- ja paunikkoinventointien yhteydessä 26.–27.7., 28.7. (2 henkilöä), 30.7., 12.8., 14.8. ja 16.8. yhteensä 56 tuntia (Ahlman 2023b). Sudenkorentoja havainnoitiin suiston tutkimusalueella yhteensä 344 tuntia maastokaudella 2023.

EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tutkimusalue saatiin inventoitua riittävän kattavasti osayleiskaavatasolla. Tuloksia tarkastellessa tulee kuitenkin huomioda, että jotkin vesikasvillisuusalueet ovat hyvin vaikeakulkuisia, eikä kaikkia alueita saatu kartoitettua systemaattisesti. Lisäksi idänkirsikorennoille on tarjolla hyvin runsaasti soveliaita alueita, joten yksittäisten korentojen löytäminen voi olla haastavaa. Inventoinnit pyrittiin ajoittamaan korentojen lentoaktiivisuutta ajatellen mahdollisimman hyviin sääolosuhteisiin, mikä onnistui varsin hyvin (taulukko 1).

Kuva 2. Inventoidut alueet.

Päivä- määrä	Lämpötila alussa	Lämpötila lopussa	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa	Tuuli alussa	Tuuli lopussa
27.4.	9 °C	6 °C	5/8	0/8	5 m/s W	0 m/s
1.5.	8 °C	9 °C	1/8	8/8	1 m/s W	1 m/s SW
6.5.	6 °C	9 °C	1/8	0/8	0 m/s	3 m/s W
8.5.	7 °C	10 °C	0/8	0/8	4 m/s SW	6 m/s W
9.5.	10 °C	15 °C	0/8	1/8	4 m/s SW	6 m/s W
11.5.	13 °C	19 °C	0/8	0/8	3 m/s SW	5 m/s SW
12.5.	11 °C	9 °C	0/8	0/8	3 m/s W	0 m/s
13.5.	9 °C	14 °C	0/8	0/8	0 m/s	1 m/s W
19.5.	14 °C	15 °C	0/8	0/8	3 m/s S	3 m/s S
22.5.	19 °C	20 °C	0/8	0/8	1 m/s SW	3 m/s W
10.6.	16 °C	18 °C	0/8	2/8	2 m/s W	5 m/s W
14.6.	18 °C	25 °C	0/8	1/8	0 m/s	3 m/s W
15.6.	22 °C	23 °C	1/8	1/8	2 m/s W	4 m/s NW
19.6.	23 °C	28 °C	0/8	0/8	1 m/s SE	3 m/s SE
26.6.	18 °C	26 °C	0/8	6/8	1 m/s SW	3 m/s S
27.6.	18 °C	26 °C	3/8	3/8	2 m/s W	3 m/s S
28.6.	22 °C	24 °C	3/8	4/8	3 m/s S	4 m/s SE
29.6.	18 °C	24 °C	1/8	4/8	2 m/s N	4 m/s NW
30.6.	18 °C	26 °C	0/8	2/8	1 m/s SE	5 m/s S
6.7.	20 °C	18 °C	7/8	8/8	4 m/s SE	4 m/s SE
8.7.	19 °C	20 °C	8/8	6/8	5 m/s NW	5 m/s NW
9.7.	17 °C	21 °C	6/8	6/8	3 m/s W	4 m/s W
10.7.	22 °C	22 °C	1/8	0/8	2 m/s NW	4 m/s W
11.7.	22 °C	21 °C	0/8	0/8	4 m/s W	2 m/s W
12.7.	20 °C	25 °C	0/8	0/8	2 m/s W	2 m/s W
13.7.	16 °C	22 °C	2/8	6/8	2 m/s SE	4 m/s W
17.7.	20 °C	21 °C	4/8	6/8	6 m/s SW	6 m/s S
19.7.	19 °C	22 °C	4/8	3/8	1 m/s E	3 m/s E
20.7.	18 °C	17 °C	3/8	5/8	1 m/s W	4 m/s W
24.7.	19 °C	23 °C	1/8	2/8	3 m/s W	5 m/s W
26.7.	20 °C	22 °C	6/8	3/8	3 m/s W	3 m/s W
27.7.	20 °C	22 °C	4/8	5/8	3 m/s W	2 m/s W
28.7.	17 °C	20 °C	7/8	8/8	1 m/s NW	2 m/s NW
30.7.	18 °C	22 °C	3/8	3/8	3 m/s SW	5 m/s SW
12.8.	10 °C	20 °C	0/8	6/8	2 m/s SE	4 m/s S
14.8.	18 °C	21 °C	2/8	4/8	4 m/s SW	4 m/s SW
16.8.	16 °C	20 °C	8/8	6/8	3 m/s S	4 m/s SW

Taulukko 1. Sääolosuhteet inventointipäivittäin.

LAJIKOHTAISTA TARKASTELUA

Tässä osiossa tarkastellaan tutkimusalueella havaittujen kohdelajien yleistietoja.

Idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*) on erityisesti suojaisten merenlahtien, reheväkasvuisten lampien ja järvenlahtien laji. Laji on Suomessa uudistulokas, joka havaittiin ensimmäisen kerran vuonna 2002. Sittemmin se on levinnyt ja runsastunut nopeasti. Idänkirsikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Idänkirsikorento on elinvoimainen (LC).

Täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*) esiintyy mosaiikkimaisen vesikasvillisuuden seassa, usein esimerkiksi ruoikon sisällä olevissa runsaskasvustoissa allikoissa. Täplälampikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Näiden lajien lisääntymispaikkoja ei saa heikentää tai hävittää. Se on myös luontodirektiivin liitteen II laji, jolle tulee osoittaa erityisten suojelutoimien alueita. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Täplälampikorento on elinvoimainen (LC).

Sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*) on Suomessa eteläinen laji, joka asuttaa erityisesti suolampia, järvenlahtia ja hitaasti virtaavia jokia. Sirolampikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Näiden lajien lisääntymispaikkoja ei saa heikentää tai hävittää. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Sirolampikorento on elinvoimainen (LC).

Lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*) on Suomessa suhteellisen harvinainen, mutta esiintymispaikoissaan monesti varsin runsaslukuinen laji. Se esiintyy yleensä suolammilla ja rehevillä lahdilla. Lummelampikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Näiden lajien lisääntymispaikkoja ei saa heikentää tai hävittää. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Lummelampikorento on elinvoimainen (LC).

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Tutkimusalueelta löydettiin kohdelajeja yhteensä 19 eri paikalta (kuva 3). Idänkirsikorentoja löydettiin yhteensä 35 eri pisteestä, sirolampikorentoja yhdestä pisteestä, täplälampikorentoja 67 pisteestä ja lummelampikorentoja seitsemästä pisteestä (kuva 4–22). Lukemat sisältävät kolme arkistohavaintoa idänkirsikorennosta ja kaksi havaintoa täplälampikorennosta (ks. alla). Arkistohavainnot on huomioitu tässä selvityksessä vuodesta 2010 lähtien.

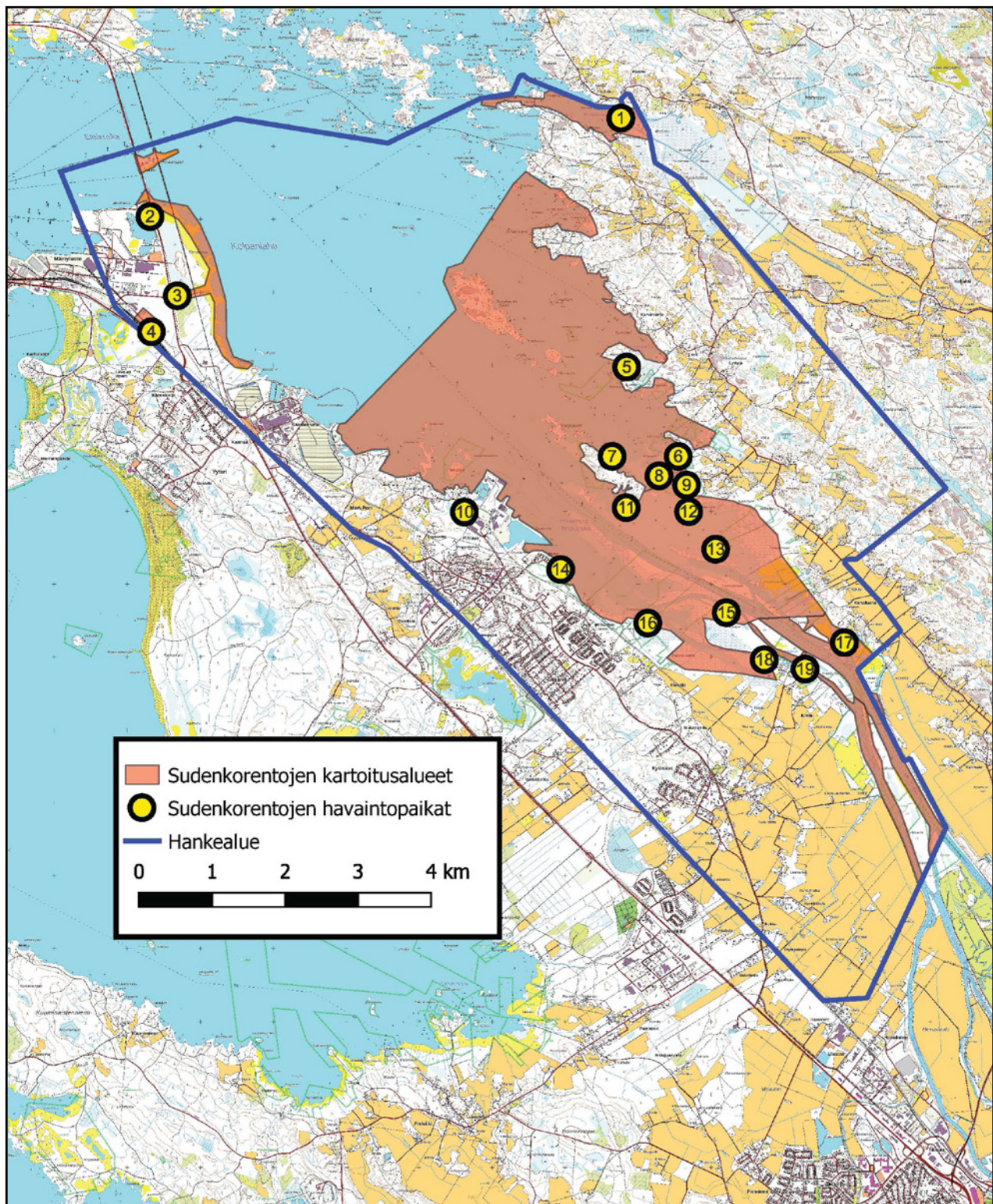
Idänkirsikorentojen yksittäisiä yksilöitä havaittiin hyvin laajalla alueella. Selvästi eniten niitä havaittiin Levonkurkussa, sillä 12 havaintopisteessä oli yhteensä 43 yksilöä. Osa niistä oli munivia, joten todennäköisesti koko Levonkurkun kosteikko on lajin lisääntymisaluetta.

Ainoa sirolampikorentohavainto tehtiin Puodanlahdella, eikä alueelta tunneta vanhoja havaintoja. Lummelampikorentoja havaittiin Puodanlahdella Sleetholman ja Kalliokarin välillä, Kalliokarin eteläpuolella ja Täärnoorassa. Lajille rajattiin yksi hyvin pienialainen lisääntymisalue Sleetholman läheltä. Siro- ja lummelampikorennosta ei tunneta vanhoja arkistohavaintoja tutkimusalueelta (Suomen Lajitietokeskus 2023).

Täplälampikorennosta tehtiin runsaasti havaintoja erityisesti Puodanlahdelta, Alaholman eteläpuolelta, Sleetholman ja Kalliokarin väliltä, Kalliokarin eteläpuolelta, Leppäkarista, Täärnoorasta ja Halssista. Havaintojen perusteella rajattiin useita lisääntymisalueita. Tutkimusalueelta tunnetaan vanha arkistohavainto Teemuudon läheltä vuodelta 2021 (Suomen Lajitietokeskus 2023) ja Pooleesta vuodelta 2021 (Lehto-Halme 2021).

Tutkimusalueelta laadittiin kattava sudenkorentoselvitys vuonna 2008, jolloin alueelta ei löydetty lainkaan idänkirsikorentoa, sirolampikorentoa ja lummelampikorentoa. Täplälampikorentoa löydettiin sen sijaan Alaholmasta, Talonlahdelta, Myllyviikistä ja Linderinkarin koillispuolelta sekä Lyttilänviikistä (Luoma 2009). Muutokset vuoden 2008 selvitykseen ovat varsin suuria, sillä kohdelajeja havaittiin yhden sijaan neljä. Lisäksi kaikkia havaittiin enemmän kuin vuonna 2008. Edellisestä kattavasta selvityksestä on kulunut 15 vuotta, joten suisto on muuttunut paikoin runsaasti suksession myötä. Vanhoja havaintopaikkoja ei ole perusteltua pitää enää varmoina esiintymispaikkoina, sillä ne ovat saattaneet kasvaa osin jo umpeen.

Vuoden 2023 selvityksen perusteella rajattiin useita varmoja kohdelajien lisääntymispaikkoja, mutta tuloksia tarkastellessa tulee kuitenkin huomioida, että kaikki havaintopaikat ovat vähintään levähdyspaikkoja, jotka ovat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisesti tiukasti suojeltuja, joten niiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kiellettyä.

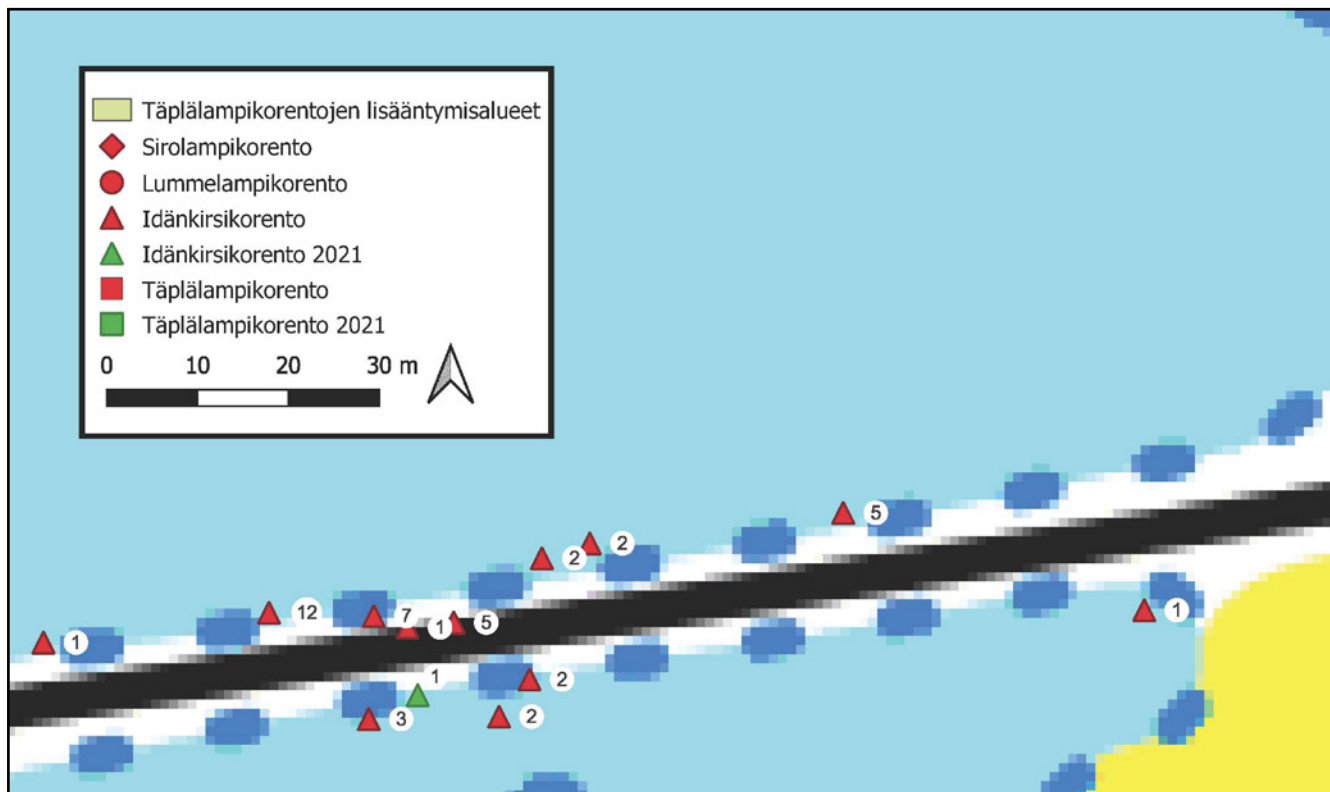
Kuva 3. Kohdelajien havaintopaikat.

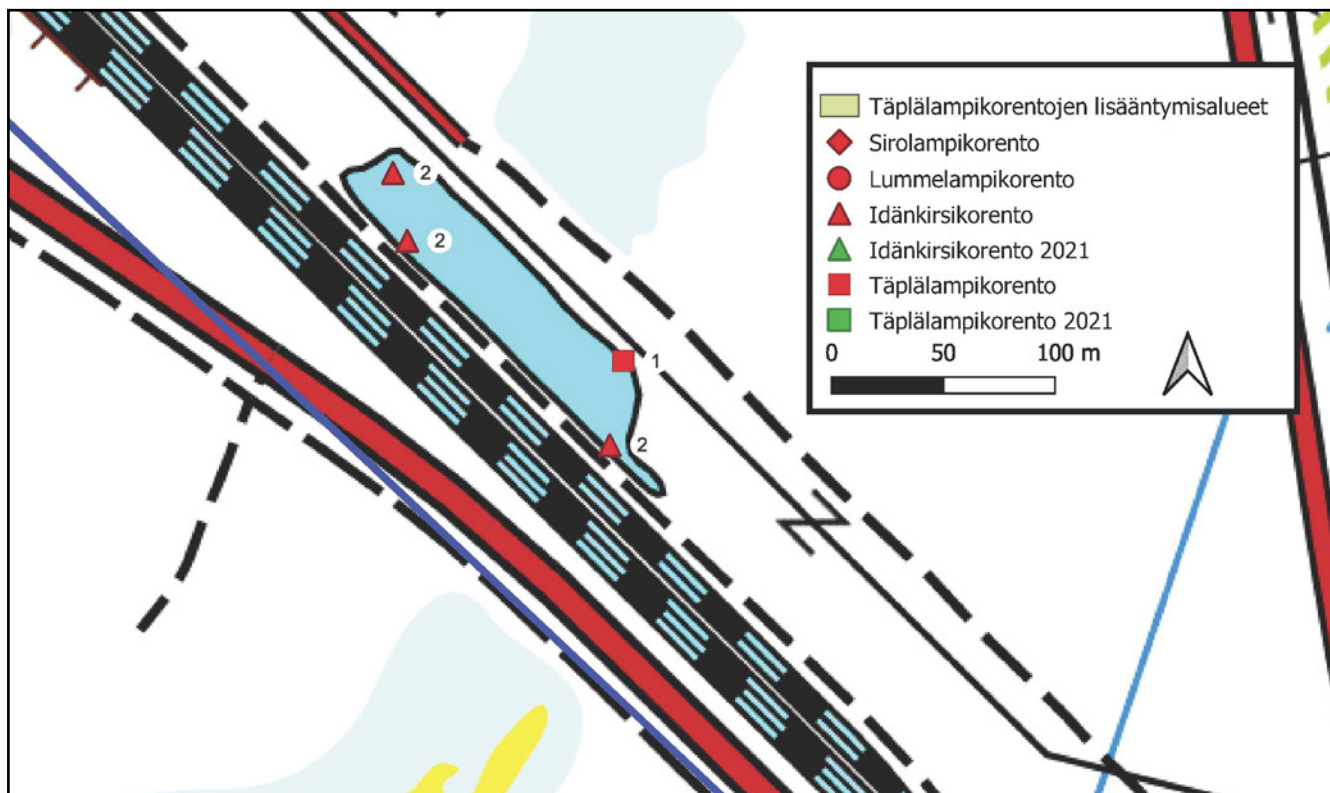
Kuva 4. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 1.

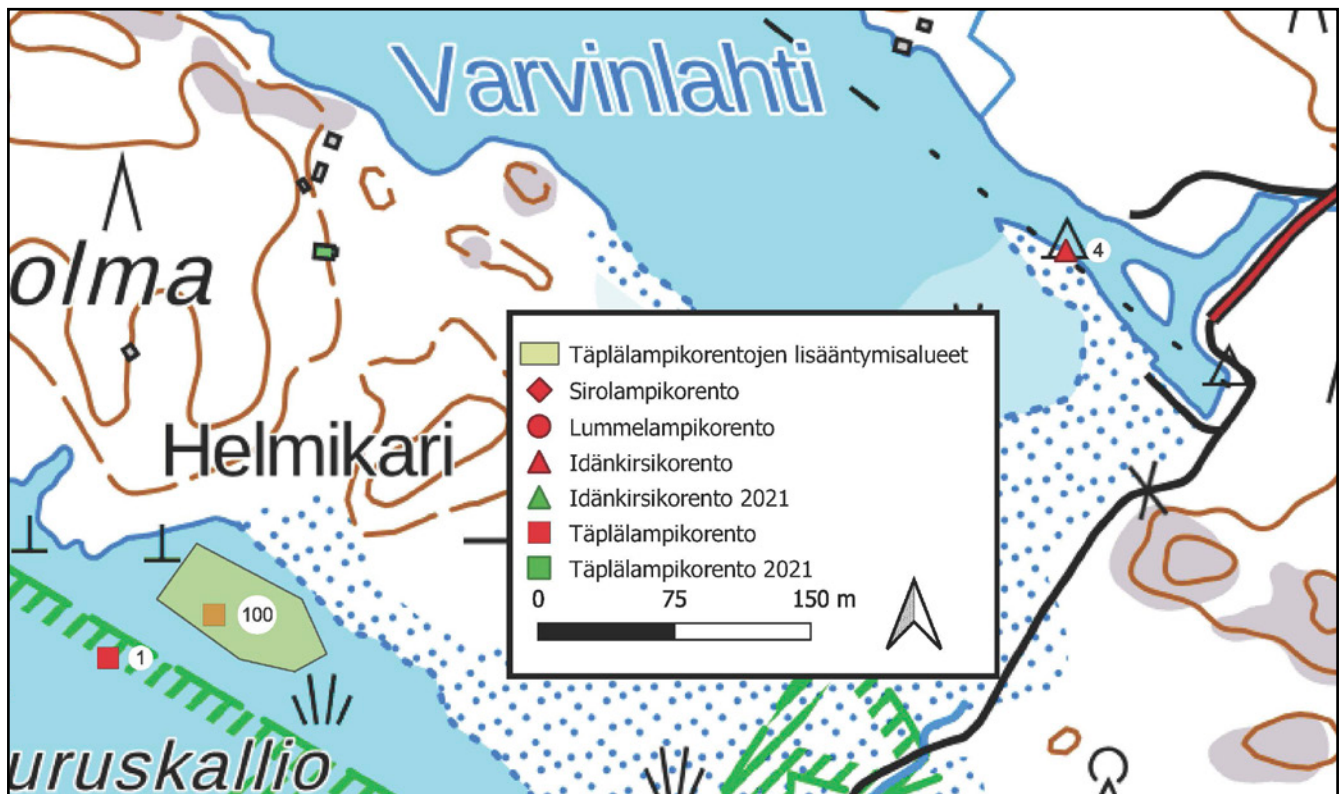
Kuva 5. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 2.

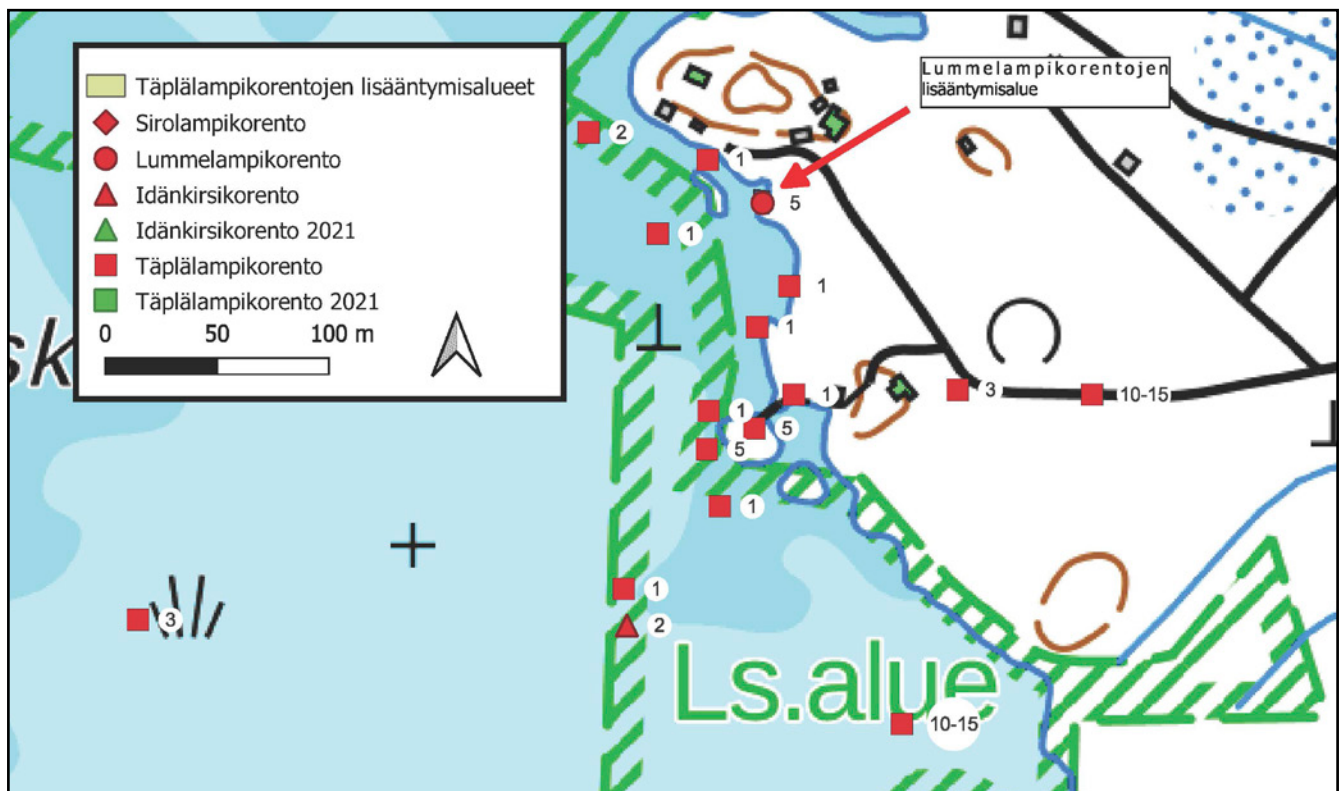
Kuva 6. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 3.

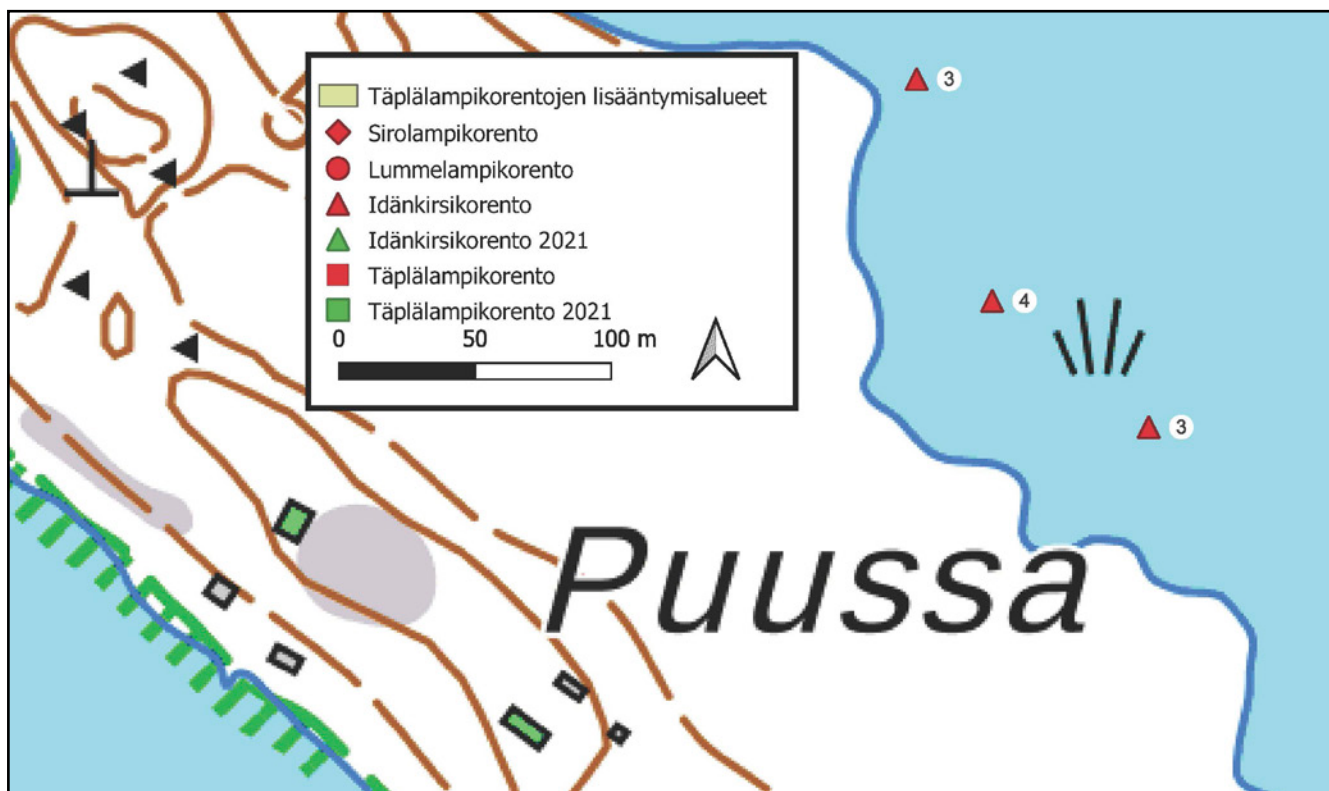
Kuva 7. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 4.

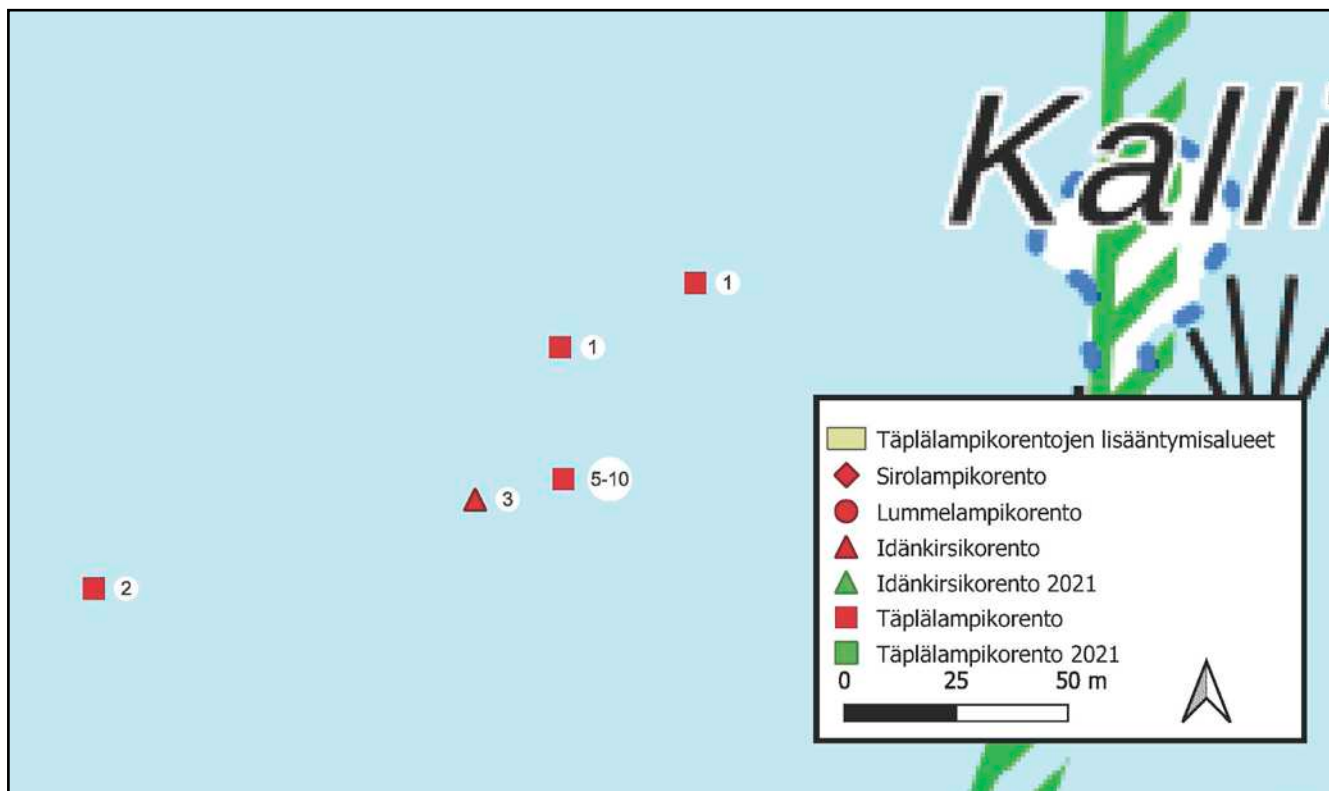
Kuva 8. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 5.

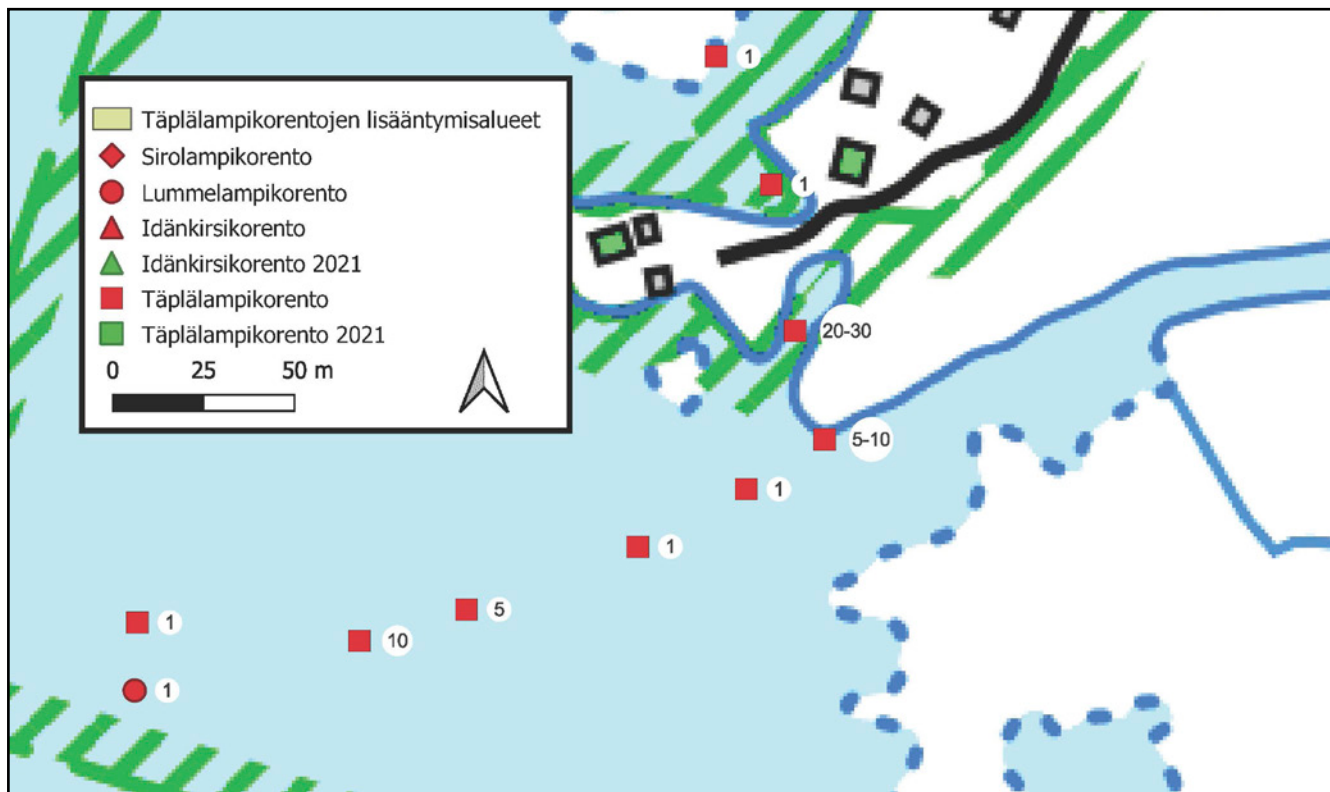
Kuva 9. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 6.

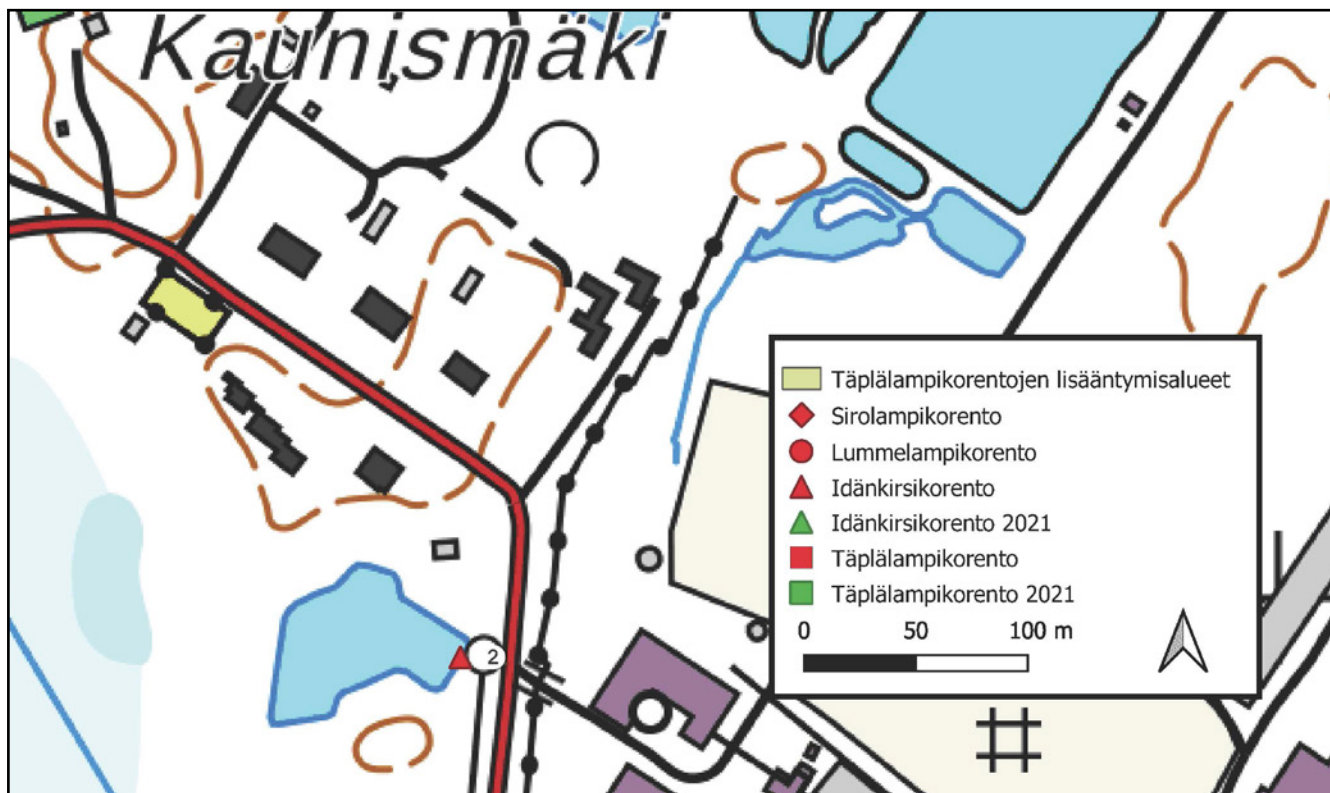
Kuva 10. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 7.

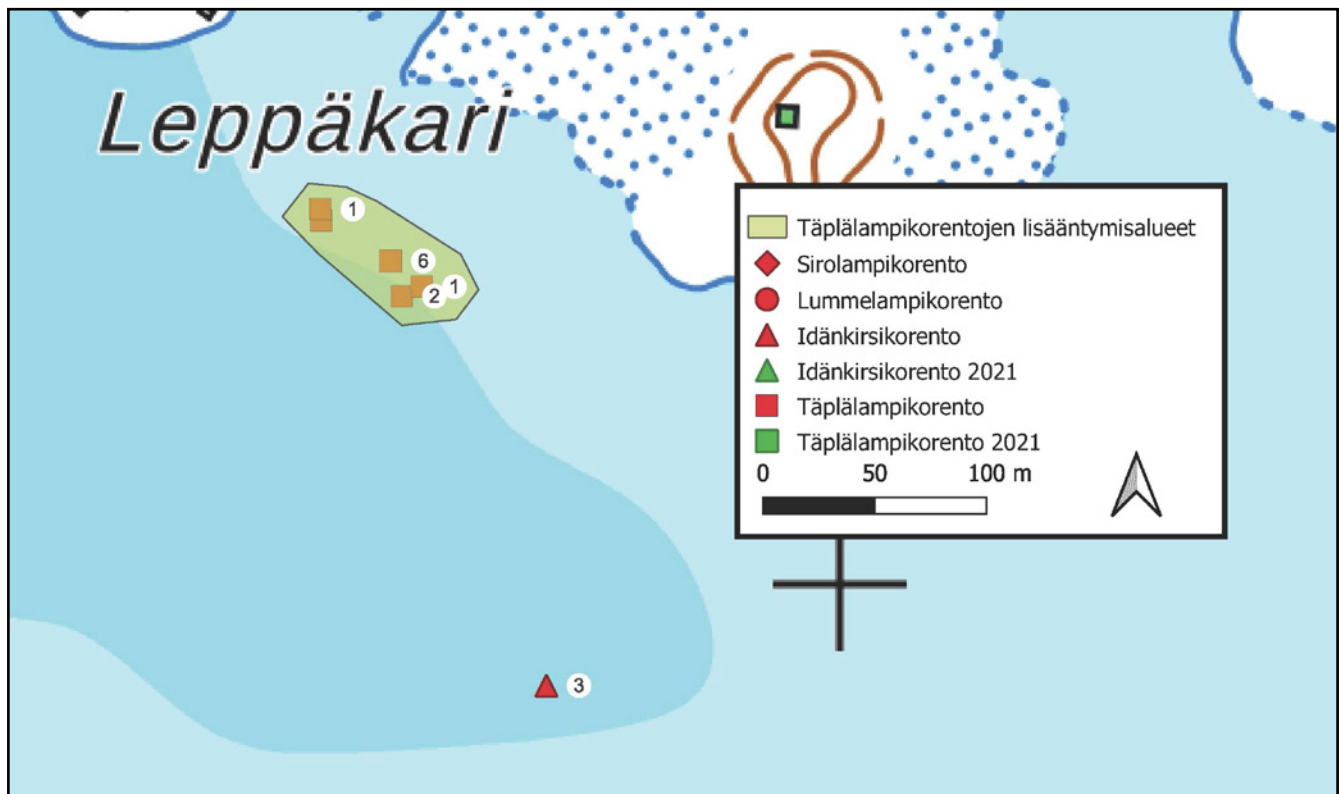
Kuva 11. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 8.

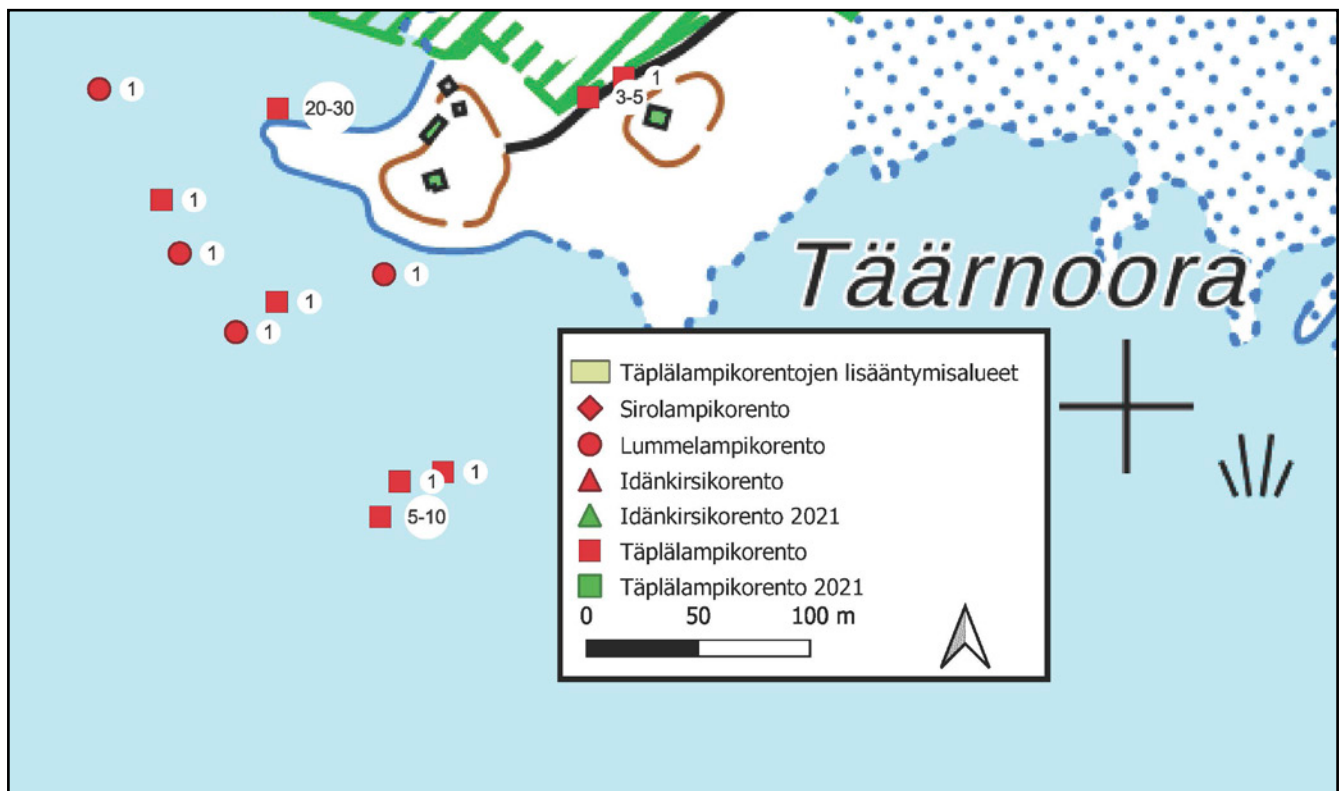
Kuva 12. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 9.

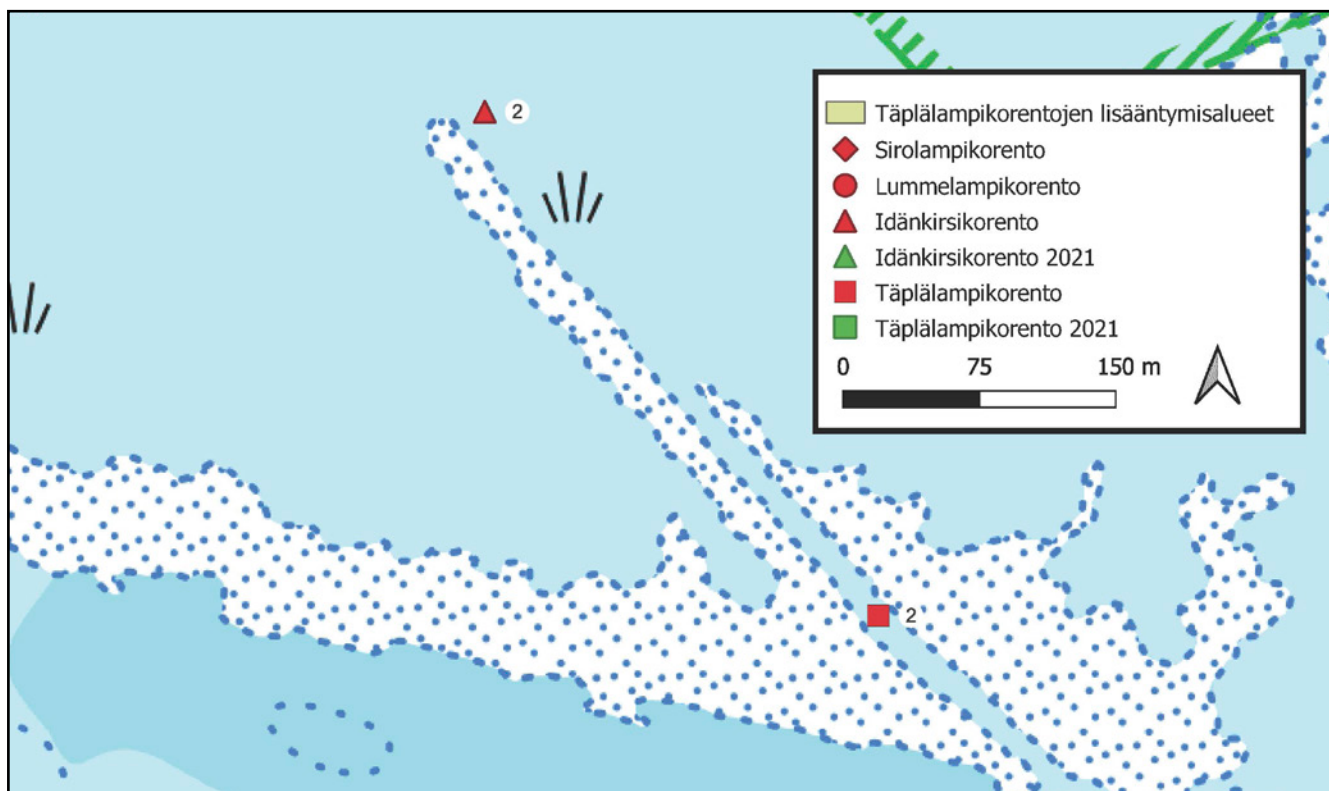
Kuva 13. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 10.

Kuva 14. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 11.

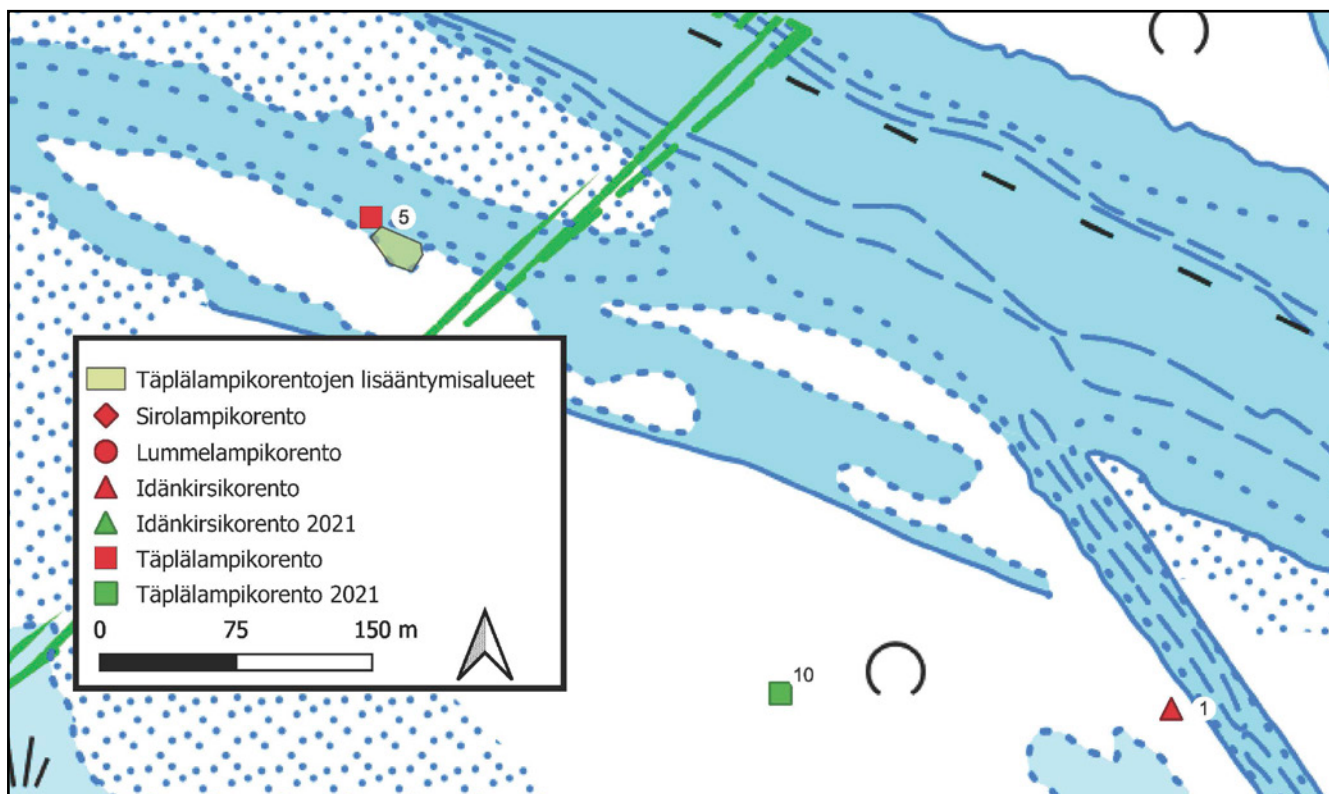
Kuva 15. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 12.

Kuva 16. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 13.

Kuva 17. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 14.

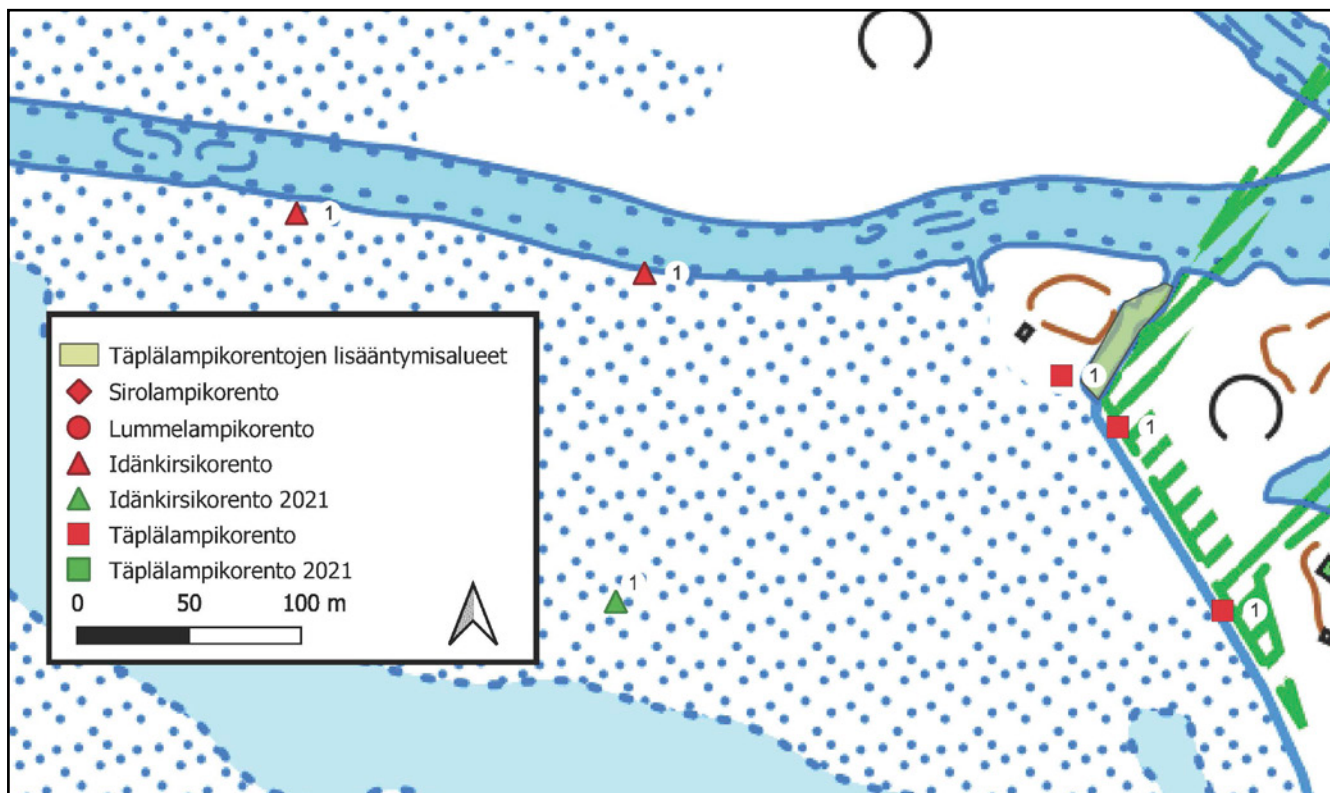
Kuva 18. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 15.

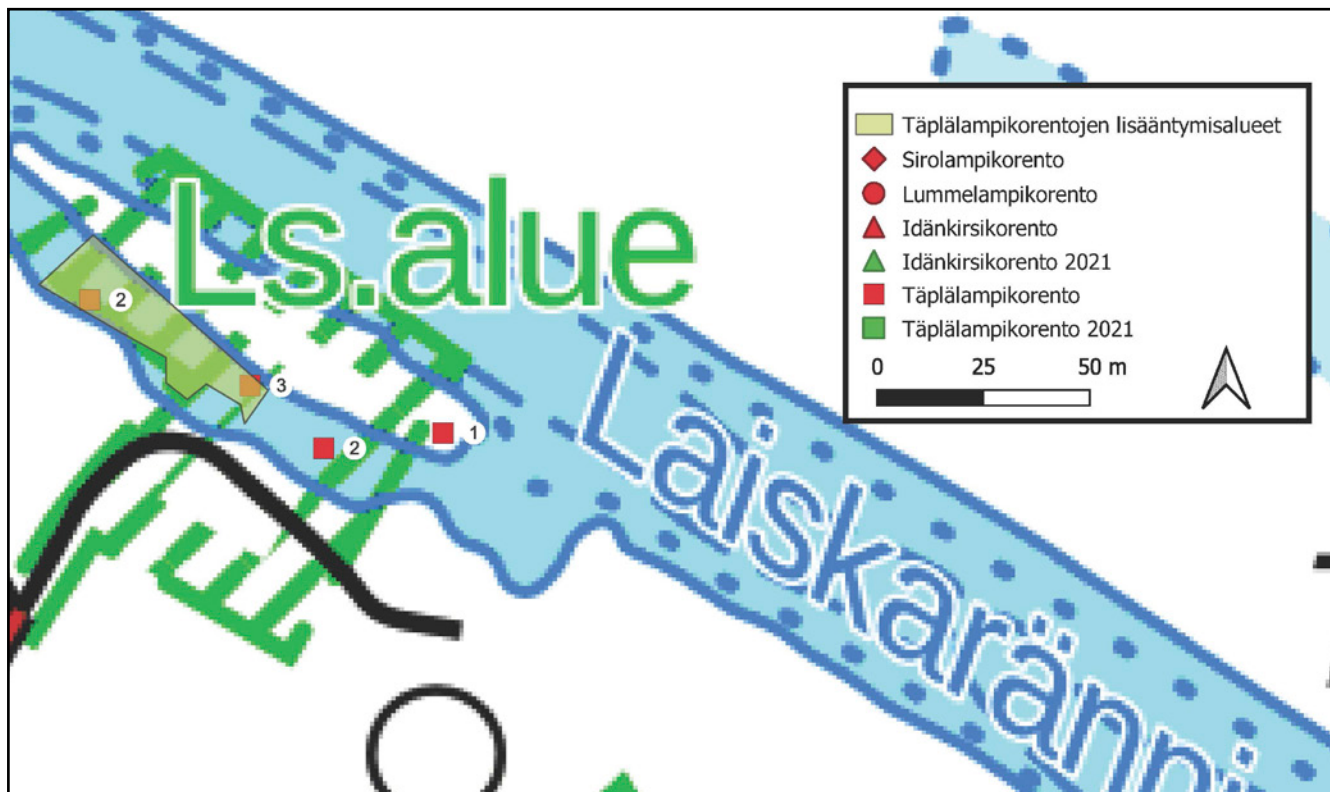
Kuva 19. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 16.

Kuva 20. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 17.

Kuva 21. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 18.

Kuva 22. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 19.

KIRJALLISUUS

Ahlman, S. 2023a:

Yyteriniemen Kokemäenjokisuiston osa-alueen viitasammakkoselvitys 2023. Ahlman Group Oy.

Ahlman, S. 2023b:

Yyteriniemen Kokemäenjokisuiston osa-alueen lietetatar- ja paunikkoselvitys 2023. Ahlman Group Oy.

Corbet, P. & Brooks, S. 2008:

Dragonflies. HarperCollins Publishers. Lontoo.

Dijkstra K-D & Lewington R. 2006:

Field guide to the dragonflies of Britain and Europe. British wildlife publishing.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Karjalainen, S. 2010:

Suomen sudenkorennot. Uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Korentowiki 2023:

Suomen sudenkorentoseuran Korentowiki (www.sudenkorento.fi).

Lehto-Halme, K. 2021:

Pooleen sudenkorentoselvitys 2021. Opinnäytetyö.

Luoma, S. 2009:

Kokemäenjoen suiston sudenkorentoselvitys 2009. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 4/2009.

Mikkola-Roos, M. & Niikkonen, T. (toim.) 2005:

Kosteikkojen kunnostuksen ja hoidon parhaat suositukset kuudella Life-kohteella Suomessa –Life CO-OP -hankkeen tulokset. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 149.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004:

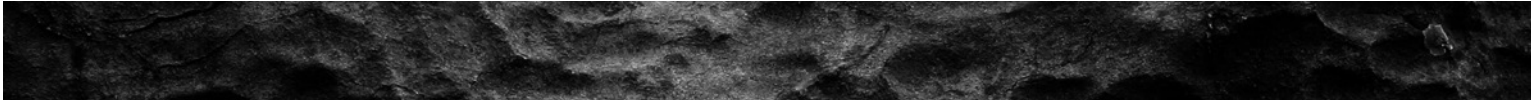
Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen Ympäristö 742. Ympäristöministeriö.

Suomen Lajitietokeskus 2023:

Sudenkorentohavainnot (<https://laji.fi>). Viitattu 14.9.2023.

Söderman, T. 2003:

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Santtu Ahlman
Toimitusjohtaja
Ahlman Group Oy

